

Timișoara are nevoie de un spațiu pentru diseminarea ideilor și culturii
egalității de gen!

Centrul Infodocumentar și de Dialog Pentru Femei: CIDD-FEM

Sumar executiv

În ultimii ani, România a ocupat constant ultimele locuri între țările Uniunii Europene în ceea ce privește egalitatea de gen. Strategiile naționale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați nu au reușit până în prezent să impună o perspectivă integrată de gen în toate domeniile și procesele de politică publică, în conformitate cu recomandările Consiliului Europei și cu propriile obiective propuse.

Legislația care sancționează discriminarea de gen și garantează principiul egalității de gen nu poate suplini intervenția statului ce ar trebui să se manifeste prin servicii și politici specifice și suficient finanțate.

La baza inegalităților de gen stă o cultură a inegalității ce nu poate fi combătută decât printr-o investiție conștientă în educație, în informare, în promovarea egalității de gen ca valoare intrinsecă a identității de cetățean al unei țări democratice. Înțelegerea acestui fapt a determinat, printre altele, și crearea pe plan internațional a unui număr impresionant de mare de spații destinate diseminării ideilor legate de egalitatea de gen și acțiunii în vederea combaterii discriminării de gen. În Timișoara, deși centru universitar și cultural important, astfel de spații sunt absente. Înființarea unui asemenea centru în Timișoara, ca depozitar și diseminator de cunoaștere asupra problematicei de gen, deschis publicului larg și care să ofere un spațiu de manifestare oricăror inițiative și acțiuni în domeniu, ar răspunde unei nevoi societale reale și ar veni în întâmpinarea Strategiei Naționale, înscriindu-se totodată în linia soluțiilor propuse de către Consiliul Europei, care recomandă completarea măsurilor legislative cu cele de politică pozitivă.

Asumându-și drept scop promovarea egalității de șanse între femei și bărbați, Centrul Infodocumentar și de Dialog CIDD – Fem propus spre înființare va constitui o punte de legătură între trecut, prezent și viitor, un spațiu de informare, documentare și dialog asupra contribuției

și participării femeilor la realizările umanității. Considerând că prin acțiunile sale derulate în vederea îndeplinirii acestui scop Centrul răspunde recomandărilor internaționale în domeniul egalității de gen și vine în sprijinul Strategiei Naționale pentru egalitate de șanse, solicităm înființarea acestuia în Timișoara, ulterior centrul putând funcționa cu valoare de model pentru celelalte orașe ale țării.

România, 2015 - cu ochii „larg închiși” la problema egalității de gen

În anul 2015, în România femeile continuă să constituie o țintă a discriminării, obstrucționându-se astfel dezvoltarea lor deplină și valorificarea întregului lor potențial.

Deși semnatară a numeroase tratate și convenții internaționale prin care se obligă să asigure egalitatea de șanse între femei și bărbați, România a reușit negativă și rușinoasă performanță de a se situa pe ultimul loc între țările Uniunii Europene în ceea ce privește egalitatea de gen¹. Astfel, la toți cei 6 indicatori din domenii principale - muncă, bani, cunoștințe, timp, putere, sănătate- România se situează sub media Uniunii Europene; iar pentru alți doi indicatori, inegalități intersecționale și violență, neexistând date².

Mai mult, *Strategia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați pentru perioada 2014-2017*³ făcând un sumar ar rezultatelor implementării Strategiei pentru perioada 2010-2012 face mai mult un sumar al eșecului acesteia, lucru parțial recunoscut și în document⁴. În același loc se menționează că: ”respectarea și realizarea unei egalități de facto între femei și bărbați reprezintă un demers sinuos, foarte îndrăzneț și provocator”. Sinuos este, poate și provocator, dar îndrăzneț n-ar trebui să fie în anul 2015, la mai bine de trei decenii de la ratificarea de către România a *Convenției asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față*

¹ European Institute for Gender Equality (EIGE), 2013, *Gender Quality Index. Country Profiles*, <http://eige.europa.eu/content/document/gender-equality-index-country-profiles>, pg. 125 (link-urile au fost accesate la data 13.10.2015)

² idem, pg. 122

³ http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Transparenta/Dezbateri_publice/2014-01-24_Anexa_1_Strategia.pdf

⁴ idem, pg. 9

de femei⁵, după ratificarea mai multor tratate internaționale prin care România și-a asumat obligația respectării, promovării și implementării principiului egalității de șanse în general și a celei de gen în special și după intrarea în vigoare încă din anul 2000 a legislației antidiscriminare⁶ și în 2002 a unei legi anti-discriminare pe criteriul sexului⁷.

Legislația care sancționează discriminarea de gen și care în România nu beneficiază oricum de o infrastructură adecvată pentru dimensiunea fenomenului, nu poate fi singura soluție și nu poate deci suplini intervenția statului prin servicii și politici specifice. Doar prin sancțiuni adecvate, acompaniate de intervenția statului prin politici suficiente și suficient finanțate putem începe să remediem inegalitățile de gen.

Este și ceea ce recunoaște actuala Strategie, care, răspunzând cu o întârziere de 7 ani recomandării Consiliului Europei de a aplica o perspectivă integrată de gen în toate domeniile și procesele de politică publică⁸, consideră, în acord cu perspectiva internațională, că egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați reprezintă un proces social complex, determinat în timp și condiționat nu numai de factori obiectivi, dar și de factori socioculturali, subiectivi, dintre care tradițiile, obiceiurile și stereotipurile de gen sunt cei mai evidenți. Este vorba așadar de o mentalitate colectivă care trebuie schimbată, un proces îndelungat, greu și complex într-adevăr, un proces care nu poate avea succes fără voință decizională, finanțare și implicare substanțială și pe termen lung din partea statului.

Venind în întâmpinarea Strategiei și totodată solicitării Consiliului pentru Drepturile Omului al ONU, care recomandă României să intensifice eforturile în ceea ce privește

⁵ România a ratificat Convenția la 7 ianuarie 1982. Vezi situația aici:

https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-8&chapter=4&lang=en#EndDec

⁶ Ordonanța de Guvern 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

⁷ Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, republicată 2013, Republicată în *Monitorul Oficial*, Partea I nr. 326 din 5 iunie 2013, http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_egalitatii_sanse_femei.php

⁸ Recommendation CM/Rec(2007)17 of the Committee of Ministers to member states on gender equality standards and mechanisms (Adopted by the Committee of Ministers on 21 November 2007 at the 1011th meeting of the Ministers' Deputies)

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1215219&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383>.asp, C.1.62.

inițiativele și programele de conștientizare asupra egalității de gen⁹, prezentul document propune înființarea în Timișoara a unui Centru infodocumentar și de dialog destinat promovării egalității de gen prin informare și educație. Deși centru universitar și cultural important, Timișoara nu dispune de puncte de diseminare a informațiilor privind egalitatea de gen la nivel județean, iar un asemenea spațiu ar completa eforturile guvernamentale de promovare a egalității de gen, ținând în mod direct mentalități și atitudini discriminatorii. Înființarea unui atare Centru, ca depozitar și diseminator de cunoaștere asupra problematicii de gen, deschis publicului larg și care să ofere un spațiu de manifestare oricăror inițiative și acțiuni în domeniu, ar răspunde unei nevoi societale reale, și s-ar înscrie în linia soluțiilor propuse de către Consiliul Europei. În mod concret, Consiliul, considerând că stabilirea standardelor legale de garantare a principiului egalității de gen și al non-discriminării nu este suficientă, recomandă completarea și implementarea măsurilor de politică pozitivă¹⁰.

Contracarând mentalități stereotipice, atacuri ale mediei la imaginea femeilor, violența de gen. Și, din nou, mentalități stereotipice.

Pentru îndeplinirea scopului său, promovarea egalității de gen, Centrul își propune să acționeze asupra câtorva arii sensibile: mentalități stereotipice, atacurile mediei la imaginea femeilor și violența de gen. Astfel, pe termen mediu și lung, Centrul își propune câteva obiective:

1. să contribuie la eliminarea stereotipurilor de gen în general și a celor referitoare la rolurile tradiționale ale bărbaților și femeilor în mod particular;

2. să ofere tinerei generații în mod special și comunității în general modele viabile în democrație, contrabalansând oferta existentă și formele de violență simbolică, deseori exercitate asupra femeilor de către media (femeile sunt deseori prezentate în media fie de o manieră hiper-sexualizată, fie ca simple obiecte de decor, sau în alte ipostaze degradante);

⁹ Human Rights Council, 21 martie 2013, *Report of the Working Group on the Universal Periodic Review, Romania*, 109.43, pg. 17, <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G13/124/42/PDF/G1312442.pdf?OpenElement>

¹⁰ idem, **FONDUL
NG**

3. să contribuie la diminuarea nivelului violenței de gen, informând cu privire la legislația ce incriminează violența de gen pe de o parte, dar și țintind pe termen lung formarea unei alte mentalități, prin creșterea stimei de sine a fetelor și femeilor, sau a oricăror victime ale violenței de gen care vin la centru, astfel crescându-le capacitatea de a reacționa și autonomia personală. Pe de altă parte, prin activitățile educaționale ale centrului (ex. realizările societale ale femeilor de-a lungul timpului, etc...) se va ținti și crearea unei culturi a egalității de gen, a respectului pentru femei din partea tuturor, egalitatea efectivă neputând a se realiza decât împreună cu partenerii de alt gen.

Stereotipurile de gen

Un accent puternic este pus de către organismele internaționale pe eliminarea stereotipurilor de gen, ca una din cauzele principale ce obstrucționează realizarea egalității de gen. Unul dintre acestea privește rolurile tradiționale de gen, a căror rigiditate, consideră Comisia Europeană, poate îngreuna "alegerile individuale și poate restricționa atât potențialul femeilor, cât și pe cel al bărbaților. Promovarea unei redefiniri nediscriminatorii a rolurilor în toate domeniile vieții precum educația, cariera, ocuparea forței de muncă și sportul constituie, astfel, o contribuție esențială în direcția egalității între femei și bărbați"¹¹.

Eliminarea stereotipurilor de gen a constituit și o preocupare a Parlamentului European, care, în data de 6 noiembrie.2012 adoptă rezoluția Comisiei pentru drepturile femeii și egalitate de gen, referitoare la eliminarea stereotipurilor de gen în UE¹².

Aceasta, constatând existența stereotipurilor de gen la toate nivelurile societății și la toate grupele de vârstă ca împietând asupra posibilității femeilor de a-și valorifica la maximum potențialul și constituind astfel obstacole solide în calea realizării egalității între bărbați și femei;

¹¹ Comisia Europeană, Bruxelles, 21.9.2010, COM(2010) 491 final, *Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. Strategie pentru egalitatea între femei și bărbați 2010-2015*, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0491&from=RO>, pg. 11

¹² Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen, 2012, *Propunere de Rezoluție a Parlamentului European referitoare la eliminarea stereotipurilor de gen în UE*, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT/REPORT+A7-2012-0401+0+DOC+XML+V0//RO>

subliniind rolul educației și al mediei ca facilitatori sau inhibitori ai discriminării de gen, solicită statelor membre UE să întreprindă o serie de măsuri în direcția combaterii stereotipurilor de gen și a promovării egalității de gen.

Statele membre sunt încurajate să promoveze egalitatea de gen și autonomizarea femeilor, inclusiv prin campanii de informare despre rolul și participarea femeilor la lumea politică, economică, socială, sportivă, a sănătății, artei, științei și la toate celelalte niveluri ale societății.

Centrul va răspunde astfel solicitărilor europene, prezentând publicului larg plusvaloarea creată de femei de-a lungul timpului în toate domeniile vieții.

Discriminarea media

Același raport vizează în mod deosebit media, Comisia recomandând includerea unor perspective critice asupra mediei în școli. Acesteia i se recomandă promovarea unei imagini a femeilor care să le respecte demnitatea, combaterea stereotipurilor de gen persistente, îndeosebi prevalența imaginilor degradante, reliefând totodată faptul că media poate juca un rol important în combaterea rasismului, sexismului și discriminării.

În ceea ce privește standardele recomandate mediei, Consiliul Europei¹³ consideră drept indicator implementarea obiectivelor strategice și de acțiune în domeniu stipulate în cadrul Platformei de Acțiune de la Beijing. Raportul EIGE (European Institute for Gender Equality- Institutul European pentru Egalitate de Gen) în acest sens atrage atenția României asupra faptului că se află printre cele 9 state în care nicio organizație media nu a raportat ca având nici măcar una dintre politicile, măsurile practice sau mecanismele de monitorizare prevăzute în

¹³ Recommendation CM/Rec(2007)17 of the Committee of Ministers to member states on gender equality standards and mechanisms (Adopted by the Committee of Ministers on 21 November 2007 at the 1011th meeting of the Ministers' Deputies), <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1215219&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383.asp>, B.8.i.

Platformă (cel de-al treilea indicator- politici de promovare a egalității de gen în organizațiile media)¹⁴.

Deși articolul 20 din Legea 202/2002 interzice mediei promovarea sau provocarea discriminării bazate pe criteriul de sex, raportul ALTFEM din 2013¹⁵ constată dezichilibre substanțiale de reprezentare a femeilor și bărbaților în domeniile profesionale cu care sunt asociați actorii principali în presă (femeile sunt absente din domeniul sindicatului, armatei, construcțiilor), doar în cazul domeniului "artă și divertisment" din cadrul ziarelor tabloide femeile înregistrând procente aproape egale cu bărbații. De asemenea, în publicațiile generaliste, femeile au fost prezentate în calitate de expert în proporție de doar 33%, dar în proporție de 65% în presa tabloidă. În ceea ce privește publicitatea, rolurile domestice și de îngrijire sunt, de regulă, alocate personajelor feminine¹⁶; cifre care ilustrează stereotipurile de gen cu privire la rolurile asociate bărbaților și femeilor prezente în media. Mai mult, deși aceeași lege 202 interzice la articolul 19 paragrafele 1 și 2 publicitatea care aduce prejudicii în funcție de sex demnității umane, aceasta continuă să prezinte femeile în ipostaze degradante și stereotipice, Centrul FILIA elaborând chiar un Catalog al Reclamelor Ofensatoare¹⁷.

Centrul pe care-l propunem a fi înființat va combate acest tip de violență simbolică al mediei împotriva femeilor, contestând astfel de reprezentări media și prezentând în paralel și în contrapondere femei care au influențat istoria și dezvoltarea societală și au contribuit la progresul umanității, lideri politici și economici femei au demonstrat lumii că pot contribui la dezvoltarea societății prin știință, afaceri, literatură, artă. Cunoașterea rolului societal al femeilor poate avea un impact imens asupra dezvoltării respectului de sine și a unor noi oportunități pentru tinere și femei.

¹⁴ European Institute for Gender Equality, 2014 , *Review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States. Advancing gender equality in decision-making in media organisations* - Romania , <http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/MH0213668ENN.pdf>, pg. 16

¹⁵ ALTFEM, 2013, *Imaginea Femeii în Societatea Românească. Raport de analiză media*, http://www.activewatch.ro/Assets/Upload/files/ALTFEM_2013.pdf, pp.13-15

¹⁶ idem, pg. 28

¹⁷ Centrul FILIA, 2013, *Catalogul reclamelor ofensatoare*, <https://www.scribd.com/doc/134511271/Catalogul-reclamelor-ofensatoare>

Violența de gen

Un alt obiectiv pe care și-l propune Centrul, diminuarea nivelului violenței de gen prin informare, educație și formare este probabil cel mai dificil și mai complex și se află în interdependență cu primele două și cu acțiunea multor actori sociali relevanți (poliție, justiție, servicii psihologice, centre de primire urgență, etc.).

Violența împotriva femeilor reprezintă un obstacol important în realizarea de jure și de facto a egalității de gen. Este cea mai puternică manifestare a inegalităților de gen și o încălcare gravă a drepturilor omului. Deși există legislație anti-discriminare, transpunerea și implementarea ei întâmpină dificultăți, în general datorită abordării neutre de gen a legislației¹⁸ și a prevalenței stereotipurilor în instituțiile legale și judiciare ale statelor.

Prevalența stereotipurilor de gen în instituțiile legale și juridice¹⁹ se referă în general, la înțelegerea insuficientă, uneori chiar distorsionată, de către reprezentanții acestor instituții a violenței împotriva femeilor. Fenomenul violenței de gen este încă văzut ca ținând de sfera privată, existența stereotipurilor de gen în poliție și în sistemul judiciar descurajând victimele să apeleze la serviciile lor.²⁰ Educația de gen în rândul reprezentanților sistemului legal și judiciar apare astfel ca o necesitate, Centrul putând organiza în acest sens ateliere de lucru cu aceștia.

Violența împotriva femeilor a reprezentat mult timp un hiat în măsurarea progresului egalității de gen la nivelul UE. Date comparabile despre norme, atitudini și stereotipuri care susțin violența de gen și perpetuează relațiile inegale de putere între bărbați și femei în societate sunt încă, în mare, absente²¹.

¹⁸ European Institute for Gender Equality (EIGE), Beijing+20: The Platform for Action (BPfA) and the European Union, Area I: Human Rights of Women, http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/I_MH0415022ENC.pdf, pg. 2-4

¹⁹ European Institute for Gender Equality, 2015, Beijing + 20: The 4th Review of the Implementation of the *Beijing Platform for Action in the EU Member States*, Publications Office of the European Union, Luxembourg, <http://eige.europa.eu/sites/default/files/MH3113742ENC-Women-and-Media-Report-EIGE.pdf>, pg15-16

²⁰ European Institute for Gender Equality, Beijing + 20: The Platform for Action (BPfA) and the European Union. Area I: Human Rights of Women, http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/I_MH0415022ENC.pdf, pg. 2

²¹ European Institute for Gender Equality (EIGE) (2013d), *Study on international activities in the field of data collection on gender-based violence across the EU*, Publications Office of the European Union, Luxembourg,

Raportul WAVE²², bazat pe informații furnizate de organizații non-guvernamentale românești de profil semnaleză absența centrelor destinate victimelor violenței sexuale, absența unei linii telefonice de ajutor naționale, fapt ce nu răspunde recomandărilor Consiliului Europei, precum și numărul insuficient de centre rezidențiale destinate victimelor violenței domestice, o altă realitate ce nu răspunde, nici ea, recomandărilor Consiliului Europei.

Deși Consiliul Europei consideră ratificarea tratatelor relevante și implementarea tuturor instrumentelor internaționale legale drept un standard pentru realizarea egalității de gen²³, România întârzie nepermis de mult ratificarea *Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice* (Convenția de la Istanbul). Convenția este cel mai complex instrument internațional din lume în prevenirea violenței împotriva femeilor, protejarea victimelor, urmărirea penală a autorilor și adoptarea unei game largi de măsuri pentru a aborda acest flagel în toată complexitatea sa. În ceea ce privește componenta de prevenire, Convenția prevede (între altele) schimbarea atitudinilor și rolurilor, precum și combaterea stereotipurilor care fac ca violența împotriva femeilor să fie acceptată. În esență, Convenția constituie o nouă chemare pentru egalitatea dintre femei și bărbați, întrucât violența împotriva femeilor este adânc înrădăcinată în inegalitatea dintre aceștia și este perpetuată de o cultură a toleranței față de violență și a negării că violența s-ar fi întâmplat.

prepared by Kervine, E. and Heiskanen, M. from HEUNI, (<http://eige.europa.eu/content/document/international-activities-on-data-collection-on-gender-based-violence-across-the-EU>)

²² Women Against Violence Europe(WAVE), 2013, Viena, *Country Report 2012*, <http://www.wave-network.org/sites/default/files/WAVE%20COUNTRY%20REPORT%202012.pdf>, pg.229

²³Recommendation CM/Rec(2007)17 of the Committee of Ministers to member states on gender equality standards and mechanisms(*Adopted by the Committee of Ministers on 21 November 2007 at the 1011th meeting of the Ministers' Deputies*),

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1215219&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383.asp>, standardul 4.- ratificarea tratatelor relevante și implementarea tuturor instrumentelor legale internaționale

La Articolul 1 – Obiectivele Convenției, Convenția²⁴ consideră drept obiectiv contribuția la eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor și de a promova egalitatea substanțială între femei și bărbați, inclusiv prin împuternicirea femeilor.

În legătură cu cele de mai sus, Convenția mai recomandă recunoașterea, încurajarea și sprijinirea la toate nivelurile, a activității organizațiilor neguvernamentale relevante și a societății civile active în combaterea violenței împotriva femeilor și stabilirea cooperării eficiente cu aceste organizații²⁵.

În domeniul prevenirii, Convenția stabilește drept obligații generale luarea măsurilor necesare pentru a promova schimbările în modelele sociale și culturale de comportament al femeilor și bărbaților, în vederea eradicării prejudecăților, obiceiurilor, tradițiilor și a altor practici, care sunt bazate pe ideea inferiorității femeilor sau pe roluri stereotipe pentru femei și bărbați, precum și adoptarea măsurilor necesare pentru a promova programele și activitățile pentru împuternicirea femeilor²⁶.

Informând asupra multiplelor realizări feminine în toate domeniile vieții, conștientizând asupra drepturilor acestora, acționând asupra gândirii stereotipice, Centrul va capacita femeile, va crește respectul partenerilor masculini pentru ele și va duce, în timp, prin educație și formare, la diminuarea nivelului violenței de gen.

Parte a soluției: Centrul Infodocumentar și de Dialog - CIDD- Fem²⁷

Asumându-și drept **scop promovarea egalității de șanse între femei și bărbați**, Centrul se dorește un spațiu de informare, documentare și dialog asupra contribuției și participării femeilor la realizările umanității. O punte de legătură între trecut, prezent și viitor, un spațiu care va încerca să provoace sau să extindă cunoștințele actuale referitoare la rolul și aportul femeilor la

²⁴ Consiliul Europei, 11.V.2011, Istanbul, *Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice*, <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/convention/Convention%20210%20Romanian.pdf>

²⁵ idem, Articolul 9 – Organizațiile neguvernamentale și societatea civilă

²⁶ idem, Capitolul III – Prevenire, Articolul 12 – Obligații generale

²⁷ Centrul Infodocumentar și de Dialog destinat Femeilor

istorie, prezentând contribuțiile feminine la dezvoltarea societății prin știință, guvernare, afaceri, literatură, sport sau artă.

Centrul poate fi înțeles într-un spațiu oferit de către o entitate publică, organizarea acestuia căzând în sarcina voluntarilor asociațiilor implicate în proiect.

CIDD-Fem va avea două dimensiuni, o dimensiune info-documentară și o dimensiune de dialog.

Dimensiunea info-documentară va fi reprezentată de existența unei hemerotecii (secție de periodice), mediateci și biblioteci. Acestea vor avea drept principal obiectiv creșterea nivelului de informare al populației cu privire la problematica de gen și la egalitatea dintre femei și bărbați în contextul drepturilor universale ale omului.

Centrul va pune la dispoziție numeroase materiale vizând problematica de gen:

- beletristică;
- literatură de specialitate;
- periodice asupra problematicii de gen din trecut și din prezent;
- dicționare;
- ghiduri;
- enciclopedii;
- o bază de date a ONG-urilor de/pentru femei din România și din lume;
- legislație națională și internațională în domeniul egalității de gen.

Centrul va informa așadar comunitatea cu privire nu doar la condiția actuală a femeilor în general și a celor din România în particular, ci și cu privire la istoricul luptei acestora pentru drepturi social-politice și economice, punând totodată la dispoziția publicului larg materiale referitoare la realizările societale ale acestora de-a lungul timpului, în diferite culturi.

O particularitate a CIDD-Fem o va constitui secțiunea specială dedicată culturii feminine regionale, la crearea căreia vor fi invitați să contribuie istorici și asociații culturale locale și regionale²⁸.

Dimensiunea de dialog va fi dezvoltată prin:

- inițierea și/sau găzduirea de evenimente culturale și educaționale,
- workshop-uri,
- dezbateri,
- cursuri,
- seminarii,
- lansări de carte,
- serate de lectură,
- expoziții fotografice și de pictură care să reflecte parcursurile cetățeniei feminine și egalitatea de gen,
- audiții, recitaluri,
- proiecții cinematografice,
- evenimente de informare și de popularizare a unor proiecte derulate de asociații de profil ori institute de cercetare pe problematica de gen.

Centrul va identifica oportunități și provocări privind egalitatea în drepturi, le va pune în discuție și va disemina opiniile experților asupra acestora prin biblioteca și arhiva sa. Centrul se dorește un actor social activ, putând iniția diverse proiecte civice care să deservească scopul său principal, realizarea egalității de gen, de la organizarea unor școli de vară cu tematică feministă, până la cea a unor demonstrații/proteste publice pentru diferite cauze legate de combaterea discriminării de gen.

Mai mult decât atât, CIDD-Fem va putea constitui centrul de legătură al unei rețele funcționale formată din asociațiile de profil locale și apoi naționale, capabilă să stabilească

²⁸ exemplu: Asociația Timișoara, Asociația Ariergarda, Fundația Rubin, etc.

parteneriate europene și internaționale cu rețele asemănătoare²⁹, solidarizând astfel actori sociali locali, naționali și internaționali interesați de combaterea discriminării de gen și realizarea în fapt a egalității de gen.

Prin această dimensiune, Centrul vine în întâmpinarea *Strategiei naționale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați pentru perioada 2014-2017*, care prevede campanii de creștere a gradului de conștientizare și informare cu privire la semnificația și importanța respectării dreptului la nediscriminare și egalitate de șanse pentru toți, precum și educație de gen în diverse sectoare de activitate.

Dacă dimensiunea infodocumentară va informa publicul larg asupra variilor probleme cu care s-au confruntat de-a lungul timpului femeile, asupra multiplelor lor realizări în toate domeniile vieții și asupra provocărilor actuale cu care se confruntă, activitățile centrului vor contribui la punerea în discuție a acestora, a rolurilor de gen și a gândirii clișeizate, prin angajamentul civic contribuind activ la transformarea acestora, la promovarea drepturilor femeilor ca drepturi ale omului și la realizarea egalității de gen.

Modele de bune practici Inițiativa creării unui astfel de Centru infodocumentar și de dialog nu este una izolată, centre asemănătoare, destinate promovării egalității de gen prin inițiative civice care urmăresc educarea și formarea de gen fiind numeroase și răspândite prin toate țările lumii³⁰.

²⁹ exemple: Centrul de Resurse și Documentație EIGE, <http://eige.europa.eu/content/rdc>, care conține și rețeaua EuroGender Network, European Network on Gender and Violence ENGV, <http://www.engv.org/>, WINE- Rețeaua europeană De Informații a Femeilor, <https://winenetworkeurope.wordpress.com/>, Women Against Violence Europe WAVE, <http://www.wave-network.org/>, La Casa delle Donne, http://lacasadelledonne.comune.rimini.it/centro_documentazione/biblioteche/pagina2.html, etc., chiar și Regional Research and Documentation Centre for Women, Gender and Peace-building in Kinshasa, Democratic Republic of the Congo, [http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/gender-equality/gender-peace-and-conflict/regional-centre-great-lakes-region/\(o](http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/gender-equality/gender-peace-and-conflict/regional-centre-great-lakes-region/(o) inițiativă UNESCO)

³⁰ Institutul de Egalitate de Gen și Istorie a Femeii ATRIA din Amsterdam, pune la dispoziție o bază de date cu mai bine de 400 de biblioteci, centre infodocumentare și instituții dedicate femeilor, http://www.atria.nl/atria/eng/library_and_archive/informatiecentra_naam

Centrul infodocumentar și de dialog	Locație	Finanțare	A) Dimensiune Infodocumentară și B) Dimensiune de dialog	Activități specifice
CID-femmes ³¹	Luxemburg	Ministerul pentru Egalitate de Șanse, Ministerul Culturii, primăria Luxemburgului.	A) bibliotecă (peste 26.000 cărți pe tematică de gen), mediatecă, arhivă, sală de lectură; B) proiecte pedagogice, culturale și social-politice, activități de formare civic-politică cu tineri și adulți, expoziții, recitaluri, seminarii, concerte cu tematică de gen.	1. Arhiva Feminină de Muzică <i>Euterpe</i> , (are ca scop documentarea și promovarea cunoașterii contribuției femeilor în domeniul muzicii) 2. secțiunea CID for Kids-proiecte pedagogice cu tematică de gen 3. activitate de lobby politic pentru problemele femeilor.
Centro Documentazione delle Donne di Bologna ³²	Bologna	Asociația "Orlando", municipalitatea din Bologna.	A) bibliotecă specializată în problematică de gen (finanțată și de Ministerul Patrimoniului și Activității Culturale), bibliotecă digitală, sală de lectură; B) Centrul de Resurse de Gen - servicii juridice, psiho-sociale, ateliere de lucru.	<i>R@W(Recycle @ Women)</i> ³³ -proiect de succes al Centrului, care promovează artizanatul digital al femeilor, grupurilor sau asociațiilor de femei imigrante (e vorba de formarea femeilor în domeniul IT cu aplicații practice, printre altele, în reciclarea/recondiționarea calculatoarelor vechi – folosind principiile TIC

³¹ <http://www.cid-femmes.lu/>

³² <http://www.women.it/cddbologna/>

³³ <http://socialwomen.it/>

				ecologic - cât și folosirea web 2.0 pentru împuternicirea și promovarea unei prezențe sporite a femeilor în domeniul IT)
Ca La Dona ³⁴	Barcelona	Secretariatul Media, Departamentul Bunăstării Sociale și al Familiei, municipalitatea Barcelonei.	A) bibliotecă virtuală, propria revistă feministă, <i>FemArt: DO ART, Spațiul Drepturilor</i> (spațiu în care femeile se pot documenta în legătură cu drepturile lor și legislația în domeniul egalității de gen); B) spațiu pentru copii, loc de întâlnire pentru mame, seminarii, conferințe, dezbateri, expoziții, campanii.	Organizarea Școlii de Vară Feministe, inițiere de proteste, implicarea în inițiative legisilative, organizarea de evenimente de conștientizare și dezbatere, grupuri de suport și informare, campanii pe teme esențiale pentru egalitatea de gen, etc....

Existența unor asemenea centre la nivel mondial, în varii orașe constituie un model de bună practică dezirabil de replicat în România, iar Timișoara poate fi promotoarea unui asemenea model.

Colaboratori

Realizarea CIDD-Fem reclamă antamarea unei colaborări între administrația publică locală, instituții de cultură locale, mediul academic, structuri infodocumentare, asociații non-

³⁴ <http://www.caladona.org/>

guvernamentale de profil și alți actori publici sau privați interesați și ar constitui totodată un indicator al implementării măsurilor de politică pozitivă, așa cum este el definit de către Consiliul Europei³⁵, corespunzând și principiilor Strategiei naționale, care recunoaște importanța cooptării societății civile în activitățile concrete de implementare a măsurilor de promovare și implementare a principiului egalității de șanse și tratament între femei și bărbați.

Un partener important al Centrului se dorește de asemenea a fi Inspectoratul Școlar Județean, capabil să faciliteze legătura acestuia cu unitățile școlare din județ, în vederea furnizării, în cadrul unor ateliere de lucru cu elevii, a educației de gen. Absența perspectivei integrate de gen din curricula școlară, coroborată cu expunerea constantă a tinerilor la influența socială puternică a mediei, care de prea multe ori propagă și întărește stereotipurile de gen, cât și absența unor activități extracurriculare destinate ameliorării acestei situații, care să ofere tinerelor modele autentice, au ca rezultat o stimă de sine scăzută în rândul fetelor, încă o plajă limitată de opțiuni pe care fetele le iau în considerare în ceea ce privește alegerea unei ocupații profesionale și, în final, perpetuarea violenței de gen. Centrul dorește să suplinească această carență, facilitând tinerilor interesați informații cu privire la problematica egalității de gen și furnizându-le, cu ajutorul secțiunii info-documentare, modele viabile.

Un aport valoros, în ceea ce privește resursa info-documentară, poate veni din partea Centrului Interdisciplinar de Studii de Gen din cadrul Universității de Vest Timișoara, care dispune de o bibliotecă cu tematică de gen, a Institutului Intercultural Timișoara, a Bibliotecii Centrale Universitare Eugen Todoran, a consulatelor țărilor cu o cultură puternică a egalității de gen și care își au sediul în municipiu și a altor actori sociali și culturali interesați.

În vederea unei acțiuni concertate și eficiente, CIDD-Fem militează pentru cooperarea tuturor asociațiilor de profil din Timișoara, respectiv SPICC, Asociația pentru promovarea Femeii din România (AFPR), Asociația Femeilor Țigănci „Pentru Copiii Noștri” (AFTPCN) Timișoara, H.arta,

³⁵ idem, C.2.72. ix.- cooperarea formală și informală cu organizațiile societății civile, cu media, comunitatea academică și cercetarea, cu parteneri sociali, ca și cu organizații europene și internaționale care au drept scop dobândirea egalității de gen

ARAS – Filiala Timișoara, Asociația Femeilor Antreprenor din România, LGBTeam, Generație Tânără, etc.

Sustenabilitate

Realizarea Centrului infodocumentar și de dialog dedicat egalității de gen la nivel județean și asigurarea sustenabilității acestuia necesită sprijin logistic și financiar. Cu prioritate, înființarea unui asemenea Centru reclamă o locație în care vor putea fi prestate serviciile culturale, educaționale și informative pe care acesta și le asumă, servicii menite să crească gradul de conștientizare cu privire la importanța egalității de gen.

Cel mai potrivit sprijin în acest context poate veni din partea unei entități publice, nu numai datorită scopului primordial pentru care aceasta ființează, anume de a deservi publicul larg, realizând activități de interes public, ci și, așa cum a fost prezentat anterior, precedentelor existente la nivel european și mondial în materie de bune practici.

Statul trebuie să aibă un rol activ în asigurarea egalității de gen și să-și îndeplinească obligațiile asumate pe plan intern și internațional în ceea ce privește promovarea acesteia, iar sprijinul acordat realizării Centrului ar putea fi considerat în acest sens parte a unui indicator îndeplinit cu succes. **Soluția propusă este așadar un contract de parteneriat în scopul creării centrului între o asociație nonguvernamentală și o entitate publică.**

Deoarece unul din criteriile esențiale de îndeplinire a contractului de colaborare este ca ambele părți, atât cea nonguvernamentală cât și cea de stat să desfășoare activități potrivite realizării scopului propus, instituțiile publice culturale reprezintă opțiunile cele mai firești. O bibliotecă sau un centru de documentare beneficiază deja de o infrastructură logistică adecvată, care ar facilita accesul publicului larg la Centru și ar beneficia totodată de o serie de materiale necesare destinației acestuia. Relaționarea părților semnatare se va desfășura pe baza unor principii comune, culturale și educaționale, în vederea realizării unui beneficiu social. Instituția publică culturală va contribui la realizarea Centrului logistic și posibil financiar, ONG-ul

partener asigurând prin activitatea voluntarilor funcționarea acestuia, costurile financiare fiind astfel modice. Această manieră de funcționare face inițierea centrului și demararea activităților puțin costisitoare.

Contractul de colaborare se va realiza conform legislației în vigoare și va avea putere de lege între parteneri, părțile semnatare asumându-și în întregime drepturile și obligațiile ce reies din contract. Atât ONG-ul, cât și instituția publică culturală trebuie să depună toată diligența necesară în vederea efectuării cu succes a atribuțiilor stabilite, ca urmare a manifestării de voință pentru realizarea Centrului infodocumentar și de dialog pentru promovarea egalității de gen.

Concluzie

Egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați reprezintă un drept fundamental, o stare de fapt firească într-o societate funcțională, și cu atât mai mult una care se dorește democratică. România, în calitate de semnatară a numeroase tratate și convenții internaționale s-a obligat să o asigure și să o promoveze. În ciuda angajamentelor interne și internaționale asumate, România se află încă pe ultimul loc între țările Uniunii Europene în ceea ce privește egalitatea de gen.

Pe plan internațional, promovarea egalității de gen și combaterea violenței împotriva femeilor a luat și forma unor proiecte civice culturale, care vizează educarea și formarea publicului în ceea ce privește problematica de gen. Astfel de proiecte sunt reprezentate de centre info-documentare și de acțiune sau de diverse instituții dedicate gândirii și acțiunii feminine, prezente în marile orașe ale lumii. *CID-femmes*, **Centro Documentazione delle Donne di Bologna**, *Ca La Dona* sunt trei dintre sutele de astfel de spații destinate diseminării ideilor legate de egalitatea de gen și acțiunii în vederea combaterii discriminării de gen. Motivul pentru care aceste spații au fost create într-un număr mare și continua să fie create³⁶, este legat de

³⁶ adresele a peste 400 de biblioteci, centre infodocumentare și instituții dedicate femeilor, conținute de baza de date a Institutului de Egalitate de Gen și Istorie a Femeii ATRIA din Amsterdam.
http://www.atria.nl/atria/eng/library_and_archive/informatiecentra_naam

înțelegerea și asumarea la nivelul structurilor de stat a faptului că la baza inegalităților de gen stă o cultură a inegalității ce nu poate fi combătută decât printr-o investiție conștientă în educație, informare, în destrămarea stereotipurilor și promovarea egalității de gen ca valoare intrinsecă a identității de cetățean al unei țări democratice. Astfel, spații de acest fel e necesar a fi replicate și în țara noastră, Timișoara putând fi promotorul unui asemenea model.

Înființarea unui asemenea centru în Timișoara se va alinia tendințelor europene și internaționale și va suplini absența punctelor de diseminare a informațiilor privind egalitatea de gen la nivel județean, răspunzând totodată solicitării Consiliului pentru Drepturile Omului, care recomandă României să intensifice eforturile în ceea ce privește inițiativele și programele de conștientizare asupra egalității de gen.

În vederea promovării egalității de gen, Centrul își propune ca obiective eliminarea stereotipurilor de gen; combaterea violenței simbolice exercitate de media asupra femeilor prin educație și formare de gen și prin capacitatea femeilor, prezentând totodată modele feminine autentice, care au adus plusvaloare societății scopul pe termen lung fiind și reducerea nivelului violenței de gen,.

Centrul se dorește un spațiu de informare, documentare și dialog asupra contribuției și participării femeilor la întreprinderea umană. Organizat integral prin munca voluntarilor asociațiilor SPICC, ARAS și a altor organizații ale societății civile interesate și administrat în colaborare cu o entitate publică, CIDD-Fem va avea o dimensiune info-documentară și o dimensiune de dialog. *Dimensiunea info-documentară* va fi reprezentată de existența unei hemerotecii, a unei mediateci și a unei biblioteci. Acestea vor avea drept principal obiectiv creșterea nivelului de informare a populației cu privire la problematica de gen și la egalitatea dintre femei și bărbați în contextul drepturilor universale ale omului. *Dimensiunea de dialog* va fi dezvoltată prin inițierea și/sau găzduirea de evenimente culturale și educaționale cu tematică de gen.

Un alt obiectiv al Centrului va fi și acela de a întreprinde acțiuni capabile să solidarizeze asociațiile locale și naționale de profil, devenind în timp centrul unei rețele ce va putea să stabilească parteneriate europene și internaționale cu rețele asemănătoare.

Realizarea CIDD-Fem reclamă colaborarea între administrația publică locală, instituții de cultură locale, mediul academic, structuri infodocumentare, asociații non-guvernamentale de profil și alți actori publici sau privați interesați.

Informând asupra multiplelor realizări feminine în toate domeniile vieții, conștientizând asupra drepturilor acestora, acționând asupra gândirii stereotipice, Centrul va duce la o mai justă apreciere de sine a femeilor, le va capacita, va crește respectul partenerilor masculini pentru ele, consecințele putând fi remarcabile, de la reducerea violenței împotriva femeilor, la comunități mai stabile și mai solidare.

Considerând că prin acțiunile sale derulate în vederea îndeplinirii obiectivelor propuse Centrul răspunde recomandărilor internaționale în domeniul egalității de gen și vine în sprijinul *Strategiei naționale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați pentru perioada 2014-2017*, reafirmăm oportunitatea și solicităm înființarea acestuia în Timișoara, ulterior centrul putând funcționa cu valoare de model pentru celelalte orașe ale țării.

Persoane de contact: Simona Daniela Ionescu, Asociația SPICC, simona.ionescu@spicc.eu/simonatimis@yahoo.com, +40 724 850 997

Laura Lăzărescu, ARAS - Filiala Timișoara, laura.lazarescu.edu@gmail.com, +40 721 922 677

Material elaborat în anul 2015 în cadrul proiectului "Monitorizarea drepturilor omului prin mecanisme internaționale" finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România, www.fondong.fdsc.ro și implementat de Centrul de Resurse Juridice. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția granturilor SEE 2009-2014.

Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

Documentul a fost elaborat de Asociația SPICC și Asociația Română Anti-Sida Filiala Timișoara cu sprijinul Centrului de Resurse Juridice. Sprijinul CRJ a constat în oferirea de feed-back cu privire la maniera de redactare a unui document de politici în domeniul drepturilor omului.